

СЕРИЯ СТАНДРАТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО.

ВИДОВЕ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

ПРОФ. Д-Р ГЕОРГИ ДЮКЕНДЖИЕВ

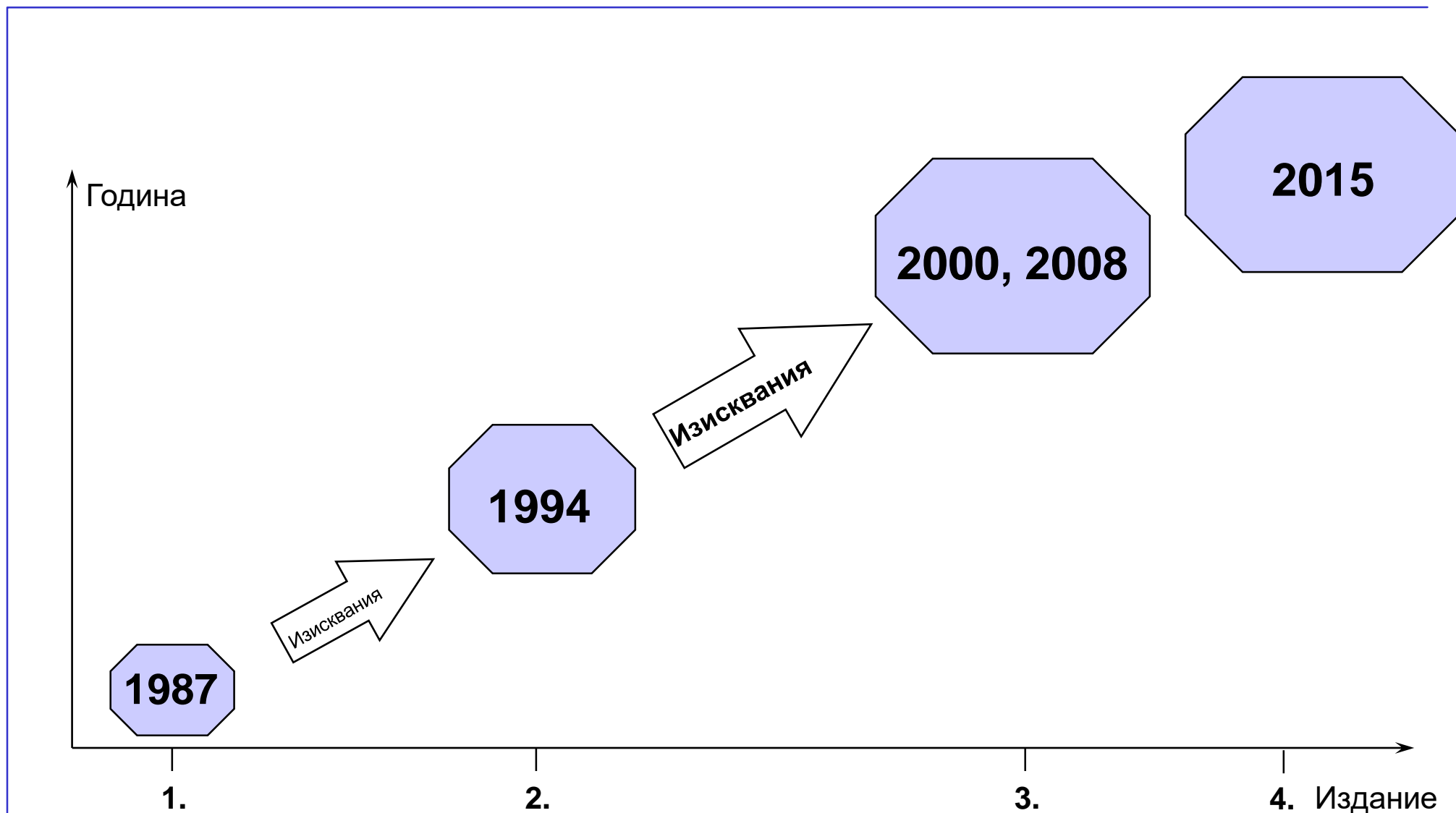

Стандарти за системи за управление

<u>Терминологични</u>	<u>Системи за управление</u>	<u>Методични</u>
ISO 9000	ISO 9001	ISO 9004
ISO 14050	ISO 14001	ISO 14004
ISO/IEC Guide99:2007	ISO 45001	ISO/PAS 45005:2020
	ISO 27001	ISO 27003
	ISO 22000	IWA 1,2,...4
	ISO 16949	ISO 10001 - 10019
	ISO 17025	ISO 19011
	ISO 15189	

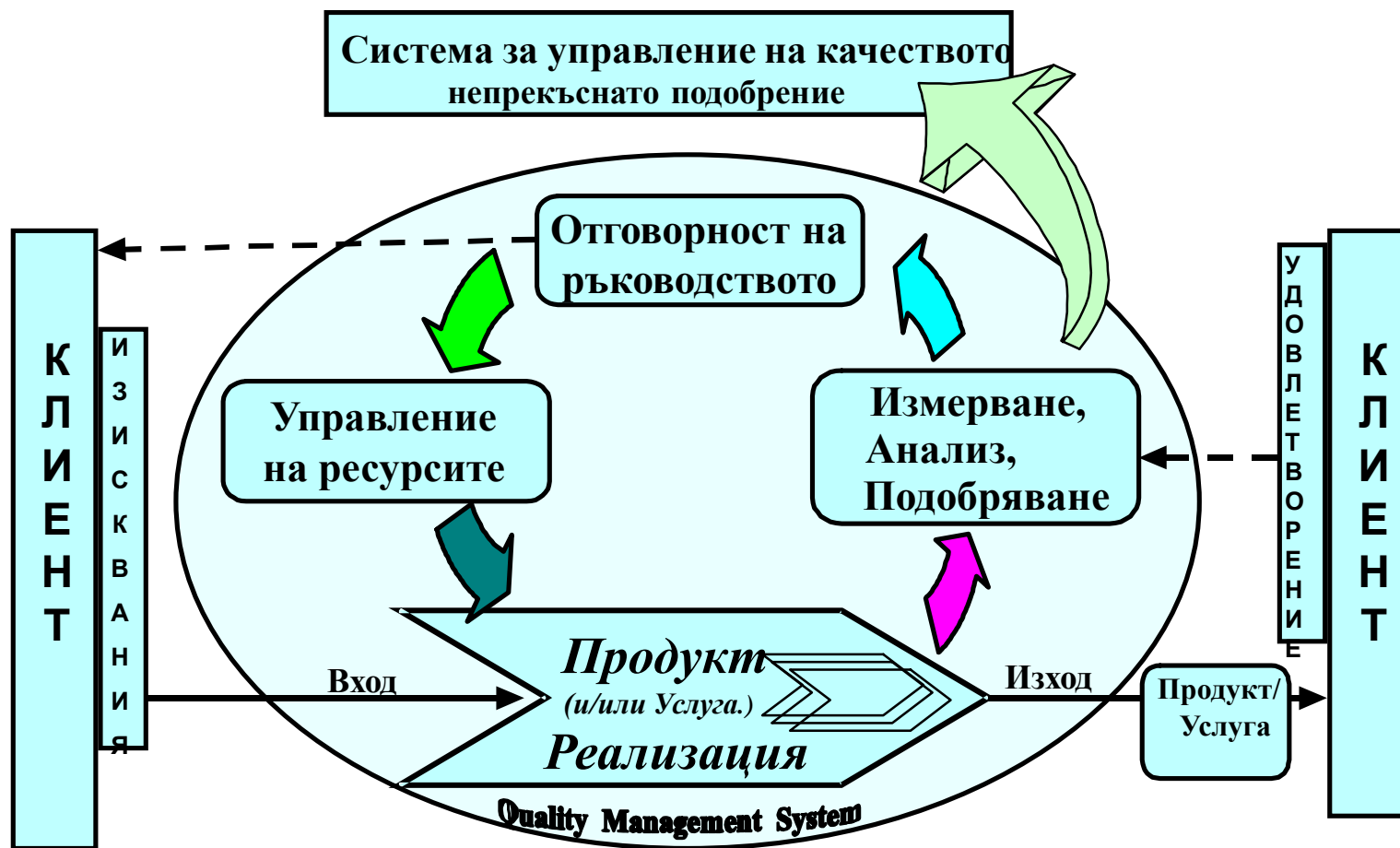

Развитие на ISO 9001

- Ориентация към клиента
- Ръководство / Лидерство
- Включване на хората
- Процесен подход
- Непрекъснато подобряване
- Решения основани на факти
- Взаимноизгодни отношения с доставчиците

Процесен подход

Процесен модел

Термините и определения са групирани в следните раздели:

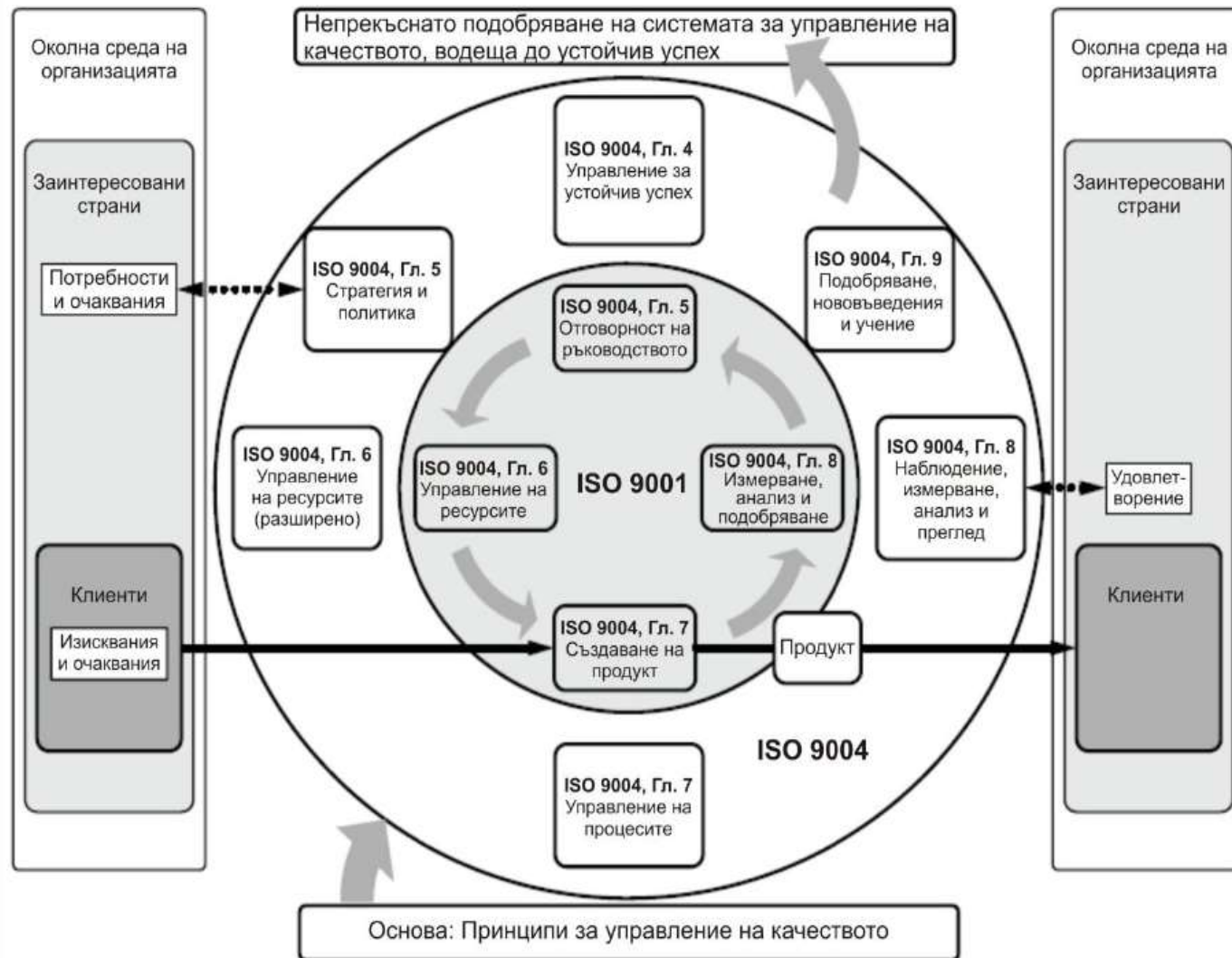
- **качество;**
- **управление;**
- **организация;**
- **процеси и продукти;**
- **съответствие;**
- **документация;**
- **изследване, оценка;**
- **одит;**
- **осигуряване на качеството при измерване.**

ISO 9004

- ISO 9004 осигурява насоки за по-широк кръг цели на СУК, отколкото ISO 9001, за постоянно подобряване на цялостната дейност и резултатност на организацията, както и за нейната ефективност.
- ISO 9004 се препоръчва като указание за организации, които искат да надминат изискванията на ISO 9001 в постигане на постоянни подобрения.
- ISO 9004 е ръководство за устойчиво развитие на организацията на основата на самооценка на зрелостта, отчитане на интересите на заинтересованите страни и средата чрез мерки за подобрения, иновации, обучение.
- ISO 9004 не е предназначен за целите на сертификация или на договаряне.

ISO 9004

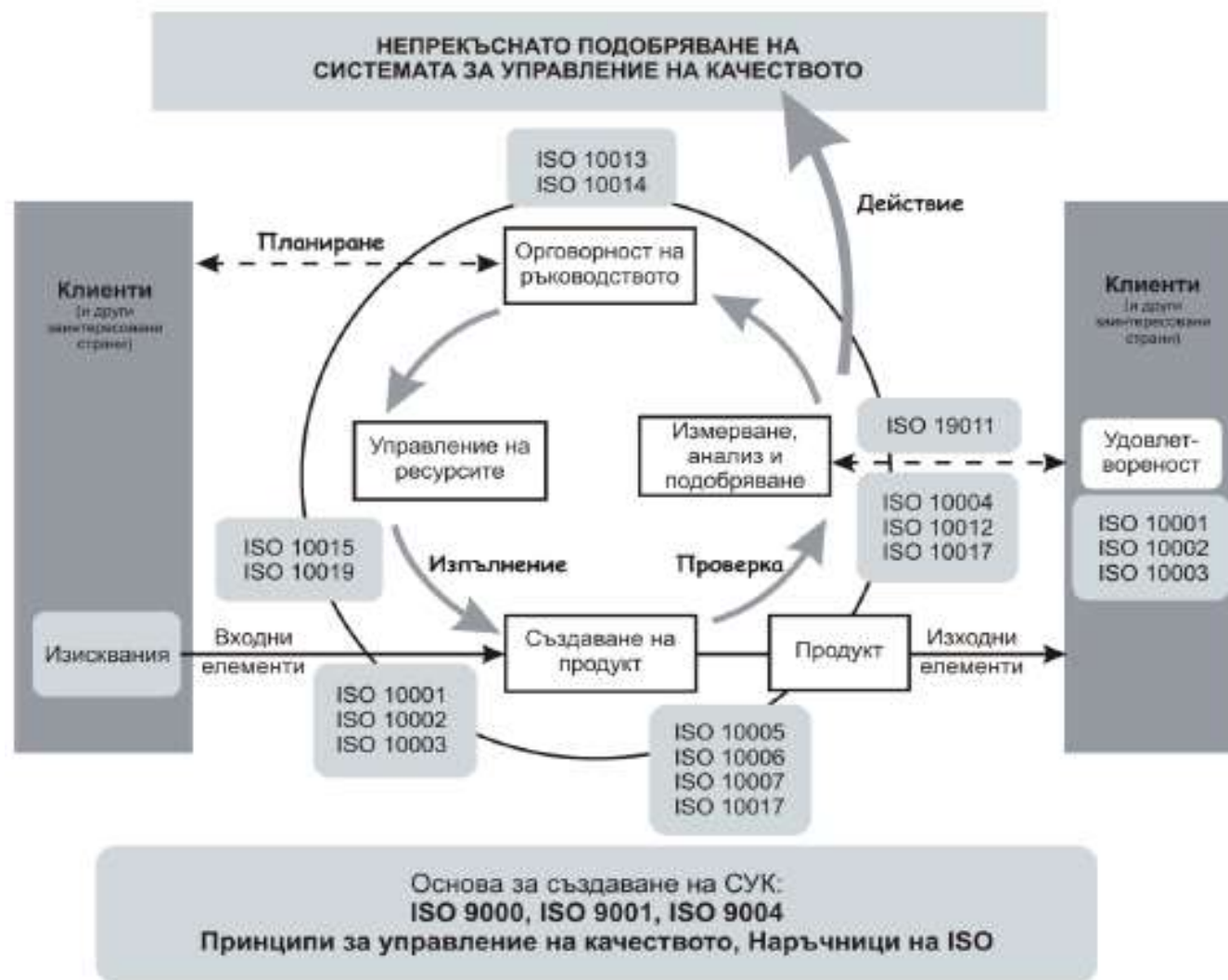

ISO 19011

- Този международен стандарт дава основата на одитирането, воденето на програмата на одита, провеждането на одити по системи за управление на качеството и околната среда, както и изискванията за квалификацията на одиторите.
- Стандарта е приложими за всички организации, които въвеждат, прилагат или одитират системи за управление на качеството и околната среда и за онези които е провеждат вътрешни и/или външни одити на системи по качеството и околната среда.

Серия стандарти ISO 10001 - 10019

Серия ISO 14000

- Първият стандарт за Управление на околната среда в света се публикува от Британския институт по стандартизация /BSI/ през 1992 г. като BS 7750.
- ISO публикува през 1996 г. стандарт за **Управление на околната среда ISO 14001**. Целта на внедряването на този стандарт е да се минимизира негативния ефект върху околната среда при производството на определени продукти.
- Европейският стандарт за управление на околната среда се нарича **EMAS** /Eco-Management and Audit Scheme/ - инициатива на ЕС за регистриране на организации чрез проверки от упълномощени органи. Той дефинира системата за опазване на околната среда, която организацията трябва да въведе, както и допълнителните действия, които тази организация следва да предприеме. Двете схеми се допълват една с друга.
- ISO 14001 е напълно приложим за всяка организация, докато EMAS е специфична за конкретна производствена площадка.
- ISO 14001 специфицира Системата за управление на околната среда (СУОС), като съдържа определени изисквания, на които тя трябва да отговаря относно дефинирането, документирането и непрекъснатото усъвършенстване на същата. СУОС предоставя рамка за установяване, организиране, следене и преразглеждане на факторите, оказващи влияние върху околната среда и осигурява набелязване на адекватни действия в съответствие с установените резултати.

ISO 45001 Системи за управление на здравето и безопасността при работа

- Системата, разработена в съответствие с ISO 45001 дава възможност на организациите да контролират и свеждат до минимум рисковете, свързани с безопасността и здравето на персонала, както и да подобрят своята ефективност. Чрез нея се предотвратява допускането на грешките, които водят до злополуки с работещите по време на изпълнение на техните служебни задължения.
- Структурата и съдържанието на OHSAS 18001 са съвместими със стандартите от сериите ISO 9000 и ISO 14001. Целта е да се улесни интегрирането на Системите за управление на качеството, околната среда, безопасните и здравословни условия на труд на организациите в единна система за управление.

SA 8000:2008 – ISO 26000

SA 8000 Социална отговорност (Social Accountability 8000)

Целта на стандарта SA 8000 е подобряване на условията на труд и жизнено равнище.

Стандартът дава критерии за оценка по следните аспекти:

- Детски труд
- Принудителен труд;
- Здраве и техника на безопасност;
- Свобода на професионални съюзи и право на преговори за колективни трудови договори;
- Дискриминация;
- Дисциплинарни наказания;
- Работно време;
- Компенсации;
- Системи за управление.

ISO 16949 - СУК В АВТОМОБИЛНАТА ПРОМИШЛЕННОСТ

- ISO/TS 16949 е изграден въз основа на изискванията на ISO 9001, AVSQ /Италия/, EAQF /Франция/, QS-9000 /САЩ/ и VDA 6.1 /Германия/. Тази система за управление на качеството определя изискванията за изграждане и ползване на веригата от доставчици на автомобилната индустрия, както и специфичните изисквания на клиентите.
- ISO/TS 16949 не заменя стандартите в автомобилостроенето, възприети в отделни страни, а предоставя допълнителна възможност за доставчиците.

ISO/IEC 17025:2005 - СУК В ЛАБОРАТОРИИ ЗА ИЗПИТВАНЕ И КАЛИБРИРАНЕ

- Този стандарт определя и съдържа всички изисквания, на които трябва да отговарят лабораториите за изпитване и калибриране, ако искат да покажат, че могат да управляват система по качеството, своите технически компетенции и че са способни да дават технически валидни резултати.
- Органите по акредитация, които признават компетентността на лабораториите, трябва да използват този стандарт като база за тяхната акредитация.
- Акредитацията по БДС EN ISO/IEC 17025:2001 е доброволна, но необходима за нотификация на лабораторията за проверка на средствата за измерване, подлежащи на метрологичен контрол, както и доказателство, че лабораторията е технически компетентна независима страна за извършване на изпитване и/или калибриране с изходни /признати/ еталони, проследимост, валидирани методики /стандартни или нестандартни/, гарантирана точност и оценка на измерванията.
- ISO 15189 – СУК в медицинските лаборатории.

ISO 22000 = ISO 9001 + HACCP

- HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) Анализ на опасностите и контрол на критичните точки. Това е Система за безопасно производство на хранителните продукти чрез анализ и контрол на биологичните, химичните и физическите рискове.
- Принципите на HACCP са легализирани под формата на директиви, наредби и кодекси за безопасност и хигиена на храните и напитките. За ЕС принципите на HACCP са заложиени в Директива 93/43/ЕЕС за хигиена на храните и напитките.
- У нас правилата за Добрите производствени практики и HACCP са регламентирани в Закона за храните /чл. 17 и чл. 18/ и свързаните с него хоризонтално и вертикално законодателство.
- **ISO 22000:2005 - Системи за управление на безопасността на хранителните продукти. Изисквания.** Този стандарт представлява интеграция на ISO 9001 и HACCP.

Серията ISO/IEC 27000

- ISO 27 001 – ISMS изисквания (BS7799 – Част 2) – 27001:2005
- ISO 27 002 – (ISO/ IEC 17799:2005) Информационни технологии - Практически кодекс по управление на сигурността на информацията.
- ISO 27 003 – ISMS Ръководство за приложение (2007) Ръководство за внедряване на системи за управление на информационна сигурност.
- ISO 27 004 – ISMS Метрики и измерване Измерване на ефективност в СУИС. Официална версия е планирана за 2007 г.
- ISO 27 005 – ISMS Управление на риска в СУИС (на база BS 7799-3:2006). Официална версия е планирана за 2007 г.
- ISO 27 006 ISO/IEC 27006:2007 Информационни технологии. Методи за осигуряване на сигурността. Изисквания към органите за одит и сертификация на системи за управление на информационна сигурност.

Развитие на ISMS стандартите

